

FESTA DEL BAPTISME DE JESÚS (C)
Homilia del P. Hilari Ragner, monjo de Montserrat
13 de gener de 2019
Is 40,1-5. 9-11 / Tt 2,11-14; 3,4-7 / Lc 3, 15-16. 21-22

La solemnitat del baptisme de Jesús és la festa del nostre baptisme. Ell es va fer batejar per Joan, no perquè necessités santificar-se, sinó per santificar les aigües del nostre baptisme.

En el Museu Bíblic de Montserrat es pot veure en una vitrina una col·lecció de segells cilíndrics babilònics. Són uns petits cilindres de pedra o d'os, que es feien rodolar sobre una tauleta de fang i hi marcaven l'empremta del segell. Era com la signatura al peu d'un document. Tots tenen un forat longitudinal, perquè es portaven penjats del coll amb una cadeneta o cordó. Per això el Càntic dels Càntics 8,6 diu. "Posa'm com un segell sobre el teu cor". Era com portar la targeta de crèdit. La nostra condició humana és només fang, però com deia sant Pau als corintis (2C 1,22), el Crist "ens ha marcat amb el seu segell", i als efesis (1.13): "En ell heu cregut i heu estat marcats amb el segell de l'Esperit Sant promès", i així el fang humà ha participat de la naturalesa divina.

Batejar-se vol dir, literalment, submergir-se en l'aigua. La neteja física és símbol de purificació espiritual, i per això diverses religions havien adoptat aquest ritu. En temps de Jesús ho feien alguns grups religiosos jueus, com el de Joan el Baptista. Però en el baptisme instituït per Jesús, al simbolisme de la purificació s'hi afegeix el de la seva mort i resurrecció. Submergir-se del tot en l'aigua és com morir, i sortir-ne és com ressuscitar. Deia sant Pau als colossencs 2,12: "Pel baptisme heu estat sepultats amb Crist, i amb ell també heu ressuscitat". I als gàlates 3,27: "Tots els qui heu estat batejats en Crist, us heu revestit de Crist". I encara als romans: "Pel baptisme hem mort i hem estat sepultats amb ell, perquè, així com Crist, per l'acció poderosa del Pare, va ressuscitar d'entre els morts, també nosaltres emprenguem una nova vida" (Rm 6,4).

A la Vetlla Pasqual el celebrant escenifica el baptisme de Jesús quan introdueix el ciri pasqual a la pila baptismal i després el treu, tot dient: "Que davalli, Senyor, pel vostre Fill, fins al fons d'aquesta aigua la força de l'Esperit Sant, perquè, tots els qui hauran estat morts i sepultats amb Crist pel baptisme, ressuscitin amb ell a la vida".

El baptisme es celebrava primitivament submergint-se del tot en la pila baptismal, i en algunes Esglésies encara es fa així. Per raons pràctiques ben comprensibles, nosaltres ho hem reduït a un rajolí d'aigua vessada sobre el cap de l'infant. Aquells grans missioners, com sant Francesc Xavier o sant Pere Claver, que batejaven multituds d'indígenes, ho feien simplement esquitxant-los, per aspersió, tal com hem fet en començar aquesta missa. Però el sentit d'aquesta aspersió és igualment el de submergir-nos del tot en el misteri pasqual de la mort i resurrecció de Jesucrist.

No és pas que amb l'aspersió d'avui ens bategem de nou. Altres sacraments, com l'eucaristia o la penitència, els podem repetir, però el baptisme no es pot reiterar, perquè no s'esborra. L'Església, misericordiosament, pot dispensar dels compromisos sacerdotals o religiosos, però ni el Papa pot dispensar de les renúncies i les promeses del baptisme. Les podem complir, o podem ser-hi infidels, però ens marquen per sempre més. Amb aquesta aspersió, o prenent aigua beneïda, les renovem. Expressem que ara assumim personalment allò que els nostres pares i padrins van prometre per nosaltres quan érem infants, i demanem que aquell baptisme doni ara tots els fruits d'una vida en Crist que encara no li hem deixat donar. Perquè el baptisme no actua màgicament, sinó que és el sacrament de la fe, i una fe que és compromís de traduir-se en obres.

Al mateix Museu Bíblic de Montserrat hi ha també un recipient amb grans de blat trobats a les piràmides d'Egipte. Formen part de les ofrenes que dipositaven amb les mòmies, perquè fossin útils als difunts en l'altre món. Alguns d'aquests grans de blat de les piràmides, conservats milers d'anys en l'ambient absolutament sec del desert, posats ara en terra humida han germinat. Semblantment la llavor del nostre baptisme, per anys que hagi passat soterrada en l'oblit, manté sempre el poder de germinar i llevar fruits abundosos de vida cristiana. Que la festa del baptisme de Jesús desvetlli en nosaltres tota la força del baptisme que de petits vam rebre.